

Abstrakt

Cílem této práce je analyzovat vztah mezi konceptem R2P a násilnou změnou režimu. Práce se zprvu zabývá etablováním konceptu R2P na mezinárodní scéně a následně se věnuje problému jeho selektivnosti při aplikaci v praxi. Po roce 2005 se totiž ukázalo, že i přes formální přijetí konceptu R2P všemi členskými státy OSN, je koncept R2P aplikován na podobné případy humanitárních krizí různým způsobem. Otázka selektivnosti konceptu R2P tak významně přizívuje kritiku jeho legitimacy, neboť je podle mnohých prostředkem ke změně režimu. Tento nejvýznamnější důvod kritiky konceptu R2P, tedy spojitost mezi konceptem R2P a násilnou změnou režimu, je centrálním motivem této práce. Na základě analýzy dokumentů upravujících podobu konceptu R2P práce dochází k závěru, že vojenská intervence v rámci konceptu R2P nesmí být ke změně režimu záměrně použita. Mohou však nastat situace, kdy je změna režimu pro ochranu obyvatel nutná; změna režimu tak může být považována za oprávněnou pouze tehdy, je-li nepřímým důsledkem intervence. Z toho vyplývá, že změna režimu je neoddelitelnou součástí konceptu R2P. Práce si klade za cíl tento ambivalentní vztah prozkoumat a zjistit, kde leží hranice pro oprávněné svržení režimu z důvodu ochrany civilistů, a kdy je již změna režimu činěna z oportunistických důvodů intervenujících států. Závěrečná část této práce ověřuje, zda byly v průběhu intervence do Libye v roce 2011 splněny opravňující principy pro vojenskou intervenci v rámci konceptu R2P navrhované ICISS a posuzuje, jestli bylo svržení Kaddáfího vlády nutné pro ochranu civilistů v zemi. Práce tedy rovněž hodnotí, zdali byl koncept R2P použit ke změně režimu v zemi oprávněně.